

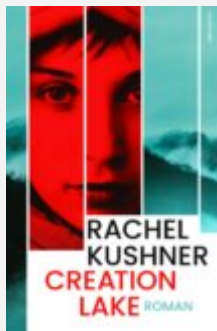
September nieuwsbrief

Beste leensters, leners en andere belangstellenden,

*Het **Internationaal Literatuur Festival Utrecht (ILFU)** vindt dit jaar plaats van 21 september t/m 5 oktober, en draagt het aan Marilyn Monroe ontleende motto *I am many stories*. Met dit motto wil het literatuurfestival de aandacht richten op de veelvormigheid van de mens. Te vaak reduceren mensen elkaar tot hun afkomst, of hun overtuigingen of de verhalen die ze over elkaar vertellen, maar een mens is (gelukkig) niet één enkel verhaal. Het reduceren tot één narratief en het blijven hangen in de eigen sociale bubbel werkt angst en vijandschap in de hand. Verhalen gelden vaak voor veel mensen, misschien wel iedereen, en kunnen een verbindende werking hebben en aanleiding zijn om naar jezelf, de ander en de wereld te kijken. Het festival begint op de eerste avond met het NK *Poetry Slam* en sluit inmiddels traditiegetrouw af met de **41e Nacht van de poëzie**, met in de tussentijdse dagen o.a. terugkerende activiteiten als de Utrechtse boekenmarkt op het Vredenburg (22 september), Exploring Stories, Yalfa en de Belle van Zuylen-lezing (28 september). Meer info over het festival en de agenda: <https://ilfu.com/festival>

Een aantal activiteiten uitgelicht:

– Op 23 september wordt de Amerikaanse schrijfster **Rachel Kushner** door Roos van Rijswijk geïnterviewd over haar zojuist verschenen roman **Creation Lake**. Daarin infiltrereert geheim agente Sadie in een groep milieuactivisten op het Franse platteland. Haar opdrachtgevers willen dat zij de activisten aanzet tot een opstand, maar Sadie blijkt niet immuun voor het gedachtegoed van de geestelijk leider van de groep. Spionage, filosofie en activisme komen naadloos samen in het spannende verhaal. (<https://ilfu.com/agenda/ilfu-book-talk-rachel-kushner>)

– In de serie *Film & Talk* worden verschillende literaire films vertoond, met een inleiding door een Nederlandse auteur.

24 september: **Caro Michele**, naar de gelijknamige roman-in-brieven van de Italiaanse , een van de belangrijkste naoorlogse schrijvers van Italië. Een rebelse en enige zoon uit een bourgeoisgezin verlaat Italië, voor politieke strijd elders, maar blijft corresponderen en vraagt zijn moeder om voor zijn vriendin te zorgen, die een kind van hem heeft. Het meisje weigert zich aan de normen aan te passen en zoekt contact met andere relaties van Michele, tot het bericht komt dat hij gestorven is en de baby dus ‘stamhouder’ is.

(<https://ilfu.com/agenda/film-en-talk-natalia-ginzburg-caro-michele>)

26 september: **A Descoberta do Mundo**, een documentaire uit 2022 over het leven van de Braziliaanse schrijfster **Clarice Lispector** (1920-1977). Ze is een van de meest iconische én ongrijpbare auteurs. Haar werk verkent de diepste lagen van het menselijk bewustzijn en emoties, en haar schrijfstijl is een mix van poëzie, introspectie en filosofie. In de documentaire komen vrienden en familie aan het woord, en horen we haar werk voorgedragen worden.

(<https://ilfu.com/agenda/film-en-talk-clarice-lispector-a-descoberta-do-mundo>)

30 september: **Fatema, La Sultane Inoubliable**, over **Fatima Mernissi** (1940-2015), een invloedrijke Marokkaanse sociologe, feministe en schrijfster. Naast haar strijd voor vrouwenrechten en gelijkheid in Marokko en de bredere Arabische wereld, zowel als academicus als schrijver, wordt zij vooral erkend als een van de grondleggers van het islamitisch feminisme. De door haar eigen neef gemaakte film biedt een rijk en complex beeld van Fatima Mernissi's leven, denken en werk. (<https://ilfu.com/agenda/film-en-talk-fatima-mernissi-fatema-la-sultane-inoubliable>)

PARADE

RACHEL CUSK

- Ook op 26 september: een 'book talk' met de Britse schrijfster **Rachel Cusk**. Ze wordt door Marjan Slob geïnterviewd over haar nieuwe roman **Parade**, waarin ze nog meer dan eerder alle grenzen van de traditionele roman loslaat. In haar trilogie *Contouren/Transit/Kudos* (van elk deel staat een recensie op onze website) speelt ze al virtuoos met perspectieven en personages. In *Parade* zet ze alles op zijn kop, personages, levens, kunstwerken. (<https://ilfu.com/agenda/ilfu-book-talk-rachel-cusk>)

- De **Belle van Zuylen lezing** wordt dit jaar op 28 september gegeven door de Wit-Russische schrijfster **Svetlana Alexijevitsj**, met de titel *Waiting for the barbarians*. Vanwege haar kritiek op het Wit-Russische regime verbleef ze meermaals langere tijd in het buitenland, nu ook weer

sinds 2020. Ze schreef boeken als *Het einde van de rode mens*, *Wij houden van Tsjernobyl*, *De laatste getuigen* en *De oorlog heeft geen vrouwengezicht*. Ze zegt: "Mij interesseert de kleine mens. De kleine grote mens, zou ik willen zeggen, want leed vergroot de mens. In mijn boeken vertelt die mens zijn kleine geschiedenis en daarmee ook de grote."

(<https://ilfu.com/agenda/belle-van-zuylenlezing-svetlana-alexijevitsj>)

- Tijdens *Exploring stories* op 29 september gaan 25 internationale schrijvers met elkaar en anderen in gesprek rond het thema **Nature's Narrative**. Deelnemende schrijfsters zijn o.a. **Svetlana Alexijevitsj**, **Constance Debré**, **Loyal Liverpool**, **Alejandra Ortiz**, **Brenda Navarro**, **Radna Fabias**, **Julia Cimafiejeva**, **Manon Uphoff**, **Temí Oh**, **Indigo Burnett**, **Saskia de Coster**, **Carolina Trujillo** en **Devika Partijman**.

- Op 2 oktober is er een avond over **Feministische utopieën** in de literatuur. Wat is hun waarde, wat zijn eigenaardigheden en historische voorgangers? De Indiase historica en literatuurwetenschapper **Barnita Bagchi** opent de avond met een mini-lezing over het korte verhaal *Sultana's Dream* van de Bengaalse auteur **Rokeya**

Sakhawat Hossein uit 1905, gevolgd door voordrachten en discussies. Ook met **Mojdeh Feili** en **Hasret Emine**. (<https://ilfu.com/agenda/feministische-utopieen>)

- Op 5 oktober zullen de nachtdichters o.a. zijn: **Anna Enquist**, **Astrid Haerens**, **Simone Atangana Bekono**, **Rozalie Hirs**, **Lies Van Gasse**, **Yentl van Stokkum**, **Bibi Dumon Tak**, **Lena Plantinga**.

*In de laatste Juni Nieuwsbrief schreef ik over **Wel verdiend, maar niet ontvangen**, een tentoonstelling van het Literatuurmuseum over de ondervertegenwoordiging van vrouwelijke schrijvers bij het toekennen de belangrijkste Nederlandse literatuurprijs, de P.C. Hooftprijs. In deze online tentoonstelling wordt extra aandacht gegeven aan vijf schrijfsters uit een samengestelde lijst van 33 overleden schrijfsters, die deze prestigieuze prijs wel verdiend hadden, maar nooit ontvangen hebben.

Op 18 september organiseert Het Literatuurmuseum in bibliotheek Neude het evenement **Het Pleidooi**. Tijdens die avond kunnen de overige schrijfsters van de lijst aan bod komen. Verschillende schrijvers, onderzoekers en andere professionals uit het literaire veld zijn uitgenodigd om voor een van deze 33 (minus 5) namen te pleiten. Te gast

zullen o.a. zijn: **Alma Mathijssen**, **Kila van der Starre**, **Marischka Verbeek** en **Shantie Singh**. Ook is er een open inschrijving, waarbij één van de aanmeldingen zelf de kans krijgt een pleidooi te houden over een van de auteurs. Of misschien wil iemand wel een nieuwe auteur toevoegen aan de lijst?

Meer info: <https://bibliotheekutrecht.op-shop.nl/3359/het-pleidooi-literatuurmuseum/18-09-2024>

*Misschien leuk om gelijk ook te vermelden: in september zal de 2e druk verschijnen van **Het ganzenbord** van Amoene van Haersolte. Samen met Arthur van Schendel was Amoene van Haersolte winnares van de eerste P.C. Hooftprijs in 1947. In *Het ganzenbord* laat de schrijfster – zelf van adel – het leven van de burgerij zien door de ogen van een adellijk meisje dat beschermd is opgevoed. Door de familie waar ze op bezoek is – en met wie ze het ganzenbordspel speelt – wordt ze op een voetstuk geplaatst. Het meisje Lucile is vreemd in deze omgeving, maar toch wordt deze burgerlijke omgeving heel raak weergegeven. Twee milieus worden gekenschetst: het adellijke leven van Lucile en dat van het burgerlijke vriendinnetje Cateautje. Met een uitgebreid nawoord door Eugène Westra.

* Als laatste nog iets heel anders: Marjet Douze, die eerder voor ons onderzoek heeft gedaan naar de geschiedenis van de Vrouwenbibliotheek Utrecht en er drie artikelen over schreef voor onze website, is nu samen met iemand anders bezig met een artikel over de bibliotheek voor een *Wikipedia-pagina*. Het is bijna afgerond en het lijkt te gaan lukken voor 20 oktober, de dag van het *40-jarig bestaan* van de Vrouwenbibliotheek. Wat we rond die dag zullen gaan doen is nog niet bekend. Suggesties en/of initiatieven zijn welkom.

Onlangs uitgebrachte titels

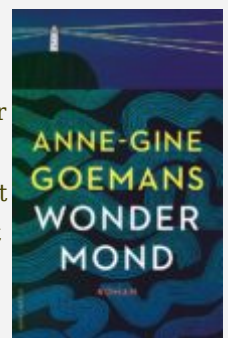
- In *neemt Mariken Heitman* je mee op een reis door de natuur, waarin elk element en elk wezen op subtiele wijze met elkaar verbonden is. Voor de 40-jarige Kiek is haar werk op de tuinderij onlosmakelijk verbonden met haar leven. Samen met vrijwilligers kweekt ze groenten en gewassen en bewaakt ze het ecologisch evenwicht. Dan gebeuren er twee dingen die dat evenwicht dreigen te verstoren: er verschijnt een haas op de tuin, en bij Kiek wordt een chronische ziekte vastgesteld. In vier seizoenen ondergaat niet alleen de tuin een aantal metamorfosen, maar Kiek zelf ook.

Op zaterdag 7 september (Uitfeest Utrecht) signeert Mariken Heitman haar nieuwe roman bij Savannah Bay.

- “Waar je ook bent, wie je ook ontmoet, wie je ook verliest en soms weer terugvindt – de zoektocht om jezelf te doorgronden gaat altijd door.” In het werk van *Frida Vogels* (inmiddels 94 jaar oud) is het nauwgezet zelfonderzoek altijd belangrijk geweest, zowel in haar dagboeken als haar romans. **In den vreemde** bevat memoires, portretten en herinneringen en is daarmee een beschrijving van Frida Vogels’ jeugd in Bloemendaal en Laren, de oorlogsjaren met hongertochten naar boerderijen in de nabije omtrek, en voert via Parijs naar Italië, waar ze zich vestigt. Het gaat ook over de Italiaanse familieleden en collega’s van Frida Vogels’ man Ennio. *In den vreemde* fungeert als waardige sluitsteen van haar werk.

- “Anne-Gine Goemans is een rasvertelster van verhalen met een gruwelijke ondertoon, maar altijd boeiend, onderhoudend en grappig.” Een citaat uit een recensie op onze eigen website over haar roman *Holy Trientje*. Het is een veel vaker gehoord enthousiast geluid, en dus jammer dat Anne Gine Goemans toch niet zo bekend is. Afgelopen maand verscheen haar nieuwe roman **Wondermond**, over een jongen die samen met zijn moeder van Bloemendaal naar zijn oma in het vissersgehucht Wondermond in Friesland vlucht. Zijn vader is opgepakt voor beleggingsfraude en in het dorp houdt een oude scheepsramp de dorpingen nog stevig in zijn greep. Historische gebeurtenissen en hedendaagse thema’s worden moeiteloos met elkaar verknoot.

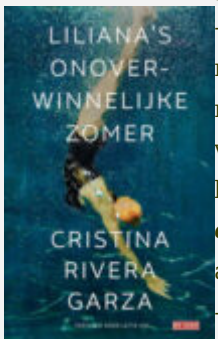

Vertaalde romans

– *Jacqueline Harpman* was een Franstalige Belgische schrijfster en psychoanalytica. Ze schreef zo'n 25 romans en korte verhalen. Een aantal ervan is in het Nederlands vertaald, zoals *Het Strand van Oostende* en *Het geluk in het kwade*, en ook *Orlanda*, een duidelijke verwijzing van Virginia Woolf's *Orlando*. Daarin stelt de schrijfster zich voor hoe de wereld eruit zou zien als vrouwen hun verdrongen mannelijke eigenschappen openlijker zouden laten spreken en mannen hetzelfde zouden doen met hun vrouwelijke karaktertrekken. Onlangs verscheen ***Ik die nooit een man heb gekend*** over een groep volwassen vrouwen en een jong meisje die na een jarenlange mysterieuze en akelige gevangenschap in een kooi proberen te overleven in een onbewoond gebied.

– ***Het gele huis*** van het Japanse 'literaire fenomeen' *Mieko Kawakami* gaat over de 17-jarige Hana die vastberaden is zichzelf een betere toekomst te geven dan haar moeder. Een fatsoenlijk inkomen verdienen wordt het grootste doel in haar leven als het economische slechter gaat in Japan. Het personeel van de bar waar ze werkt – Kimiko, Lan, en Momoko – vormt haar nieuwe familie. Overleven is echter zwaar. Om haar hoofd boven water en haar familie bijeen te houden, belandt Hana op een steeds duisterder en gevaarlijker pad, waarvan geen weg terug lijkt te zijn. In het verhaal zijn onderwerpen verweven als menselijke waardigheid, vrouwelijke verbondenheid, en de illusie van vrije wil. “.een goed portret van de Japanse onderwereld”

– Op 16 juli 1990 werd de zus van *Cristina Rivera Garza*, Liliana, het slachtoffer van moord. Ze was een 20-jarige studente architectuur. Ze probeerde al jaren een einde te maken aan haar relatie met een vriendje van de middelbare school, die haar maar niet wilde laten gaan. Een paar weken voor de tragedie nam Liliana eindelijk een beslissing: ze zou hem verlaten. Ze zou een nieuw leven beginnen. Ze zou een master doen en daarna promoveren; ze zou naar Londen reizen. Met ***Liliana's onoverwinnelijke zomer*** schreef de Mexicaans-Amerikaanse schrijfster een memoir en wil ermee achterhalen wat er is gebeurd. “Het is het geweld van het patriërchaat”, schrijft ze.

– In de roman combineert de Italiaans-Franse schrijfster *Monica Saboto* een onderzoek naar de Franse terreurgroep Action Directe met het persoonlijke verhaal van haar eigen jeugd. Ze is opgegroeid in de schaduw van een vader wiens activiteiten onder een sluier van zwijgen verdwenen. Hoe kun je leven als je onherstelbare daden hebt begaan? En hoe doe je dat als je zulke daden hebt ondergaan? Waar komt geweld vandaan, en wat zijn mogelijkheden tot vergiffenis?

– *Safae el Khannoussi* is schrijfster, docente en promovenda. Ze schrijft haar proefschrift over politieke filosofie en het afschaffen van gevangenschappen in de huidige vorm. In haar werk staan thema's als ballingschap, voortvluchtigheid en het paradoxale bestaan van de migrant centraal. Haar debuutroman ***Oroppa*** volgt een groep outcasts die bij een verdwijning van een vrouw betrokken raakt. De Marokkaans-Nederlandse schrijfster leidt haar kleurrijke personages vanuit de Amsterdams Rivierenbuurt door een Europa dat wij meestal niet zien. Ze laat zien hoe macht mensen dingen kan laten doen waarvan ze niet wisten dat ze ertoe in staat waren.

En over degenen die weigeren nog deel te nemen aan dat systeem.

– *Rešoketšwe Manenzhe* is een Zuid-Afrikaanse dichter en schrijfster van korte verhalen en romans. Vier jaar na de Engelse publicatie verscheen ***Zwervelingen*** in het Nederlands. De roman gaat over een gemengd Zuid-Afrikaans gezin (Britse vader/wijnboer, Jamaicaanse vrouw en 2 dochters) en hoe ieder van hen zich uitzet met de situatie waar ze in belanden als in 1927 de Ontuchtwet wordt aangenomen die relaties tussen 'witten' en 'zwarten' verbiedt. Ieder vertelt zijn/haar eigen verhaal en achtergrond van hoe en waarom het misliep. “En zelfs de wind weet niet wie er verdwaald zal raken, wie terug zal keren en wie uiteindelijk 'thuis' zal bereiken”

- In **Vertel me alles** van *Elizabeth Strout* ontmoet Lucy Barton Olive Kitteridge in deze opvolger van eerdere romans. Advocaat Bob Burgess is verstrikt geraakt in een moordzaak waardoor een heel kustplaatsje in rep en roer is. Hij is sinds een tijdje ook nauw bevriend met schrijfster Lucy Barton. Tijdens hun wekelijkse wandeling praten ze over hun levens, hun angsten, de dingen waar ze spijt van hebben, wat had kunnen zijn. Lucy wordt eindelijk voorgesteld aan de iconische Olive Kitteridge. In het seniorenflatje van Olive vertellen ze elkaar verhalen over de levens van mensen die ze hebben gekend. "Elizabeth Strout weet feilloos waar het echt om gaat in het leven."

- **Creation Lake** van Rachel Kushner - zie bij ILFU - Rachel Kushner komt naar Utrecht

Poëzie

- **Neem ruim zei de zee** is na haar romans *De hemel is altijd paars* en *Ik ken een berg die op me wacht* de eerste dichtbundel van *Sholeh Reza zadeh*. Ze verhuisde in 2015 naar Nederland en durft het aan om in het Nederlands ook te dichten, waarbij de invloed van de oude Perzische dichters voelbaar is. Ze dicht over rivieren en zeeën, bomen en bergen, vissen, vogels en vlinders. Net als in haar romans is de natuur geen achtergrond maar een echt personage, dat ziet en voelt, dat liefheeft en vergeet. De mens zelf is een feilbaar wezen dat wanhopig zoekt naar liefde en verbinding maar zich ook verbaast over het gebrek aan aandacht voor de ander.

Verhalen

-

Non-fictie

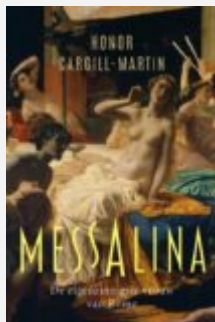

- In **Licht van mijn ogen** beschrijft de Spaanse emeritus hoogleraar geschiedenis hoe er in Europa in de middeleeuwen tegen het moederschap werd aangekeken en hoe dat onze kijk op het moederschap bepaalt. Ze concentreert zich op West-Europa en de landen rond de Middellandse Zee. Ze doet onderzoek naar zwangerschappen, bevallingen en het leven van moeders met kinderen. Daarbij maakt ze onderscheid tussen maatschappelijke positie en religie; het jodendom, het christendom en de islam.

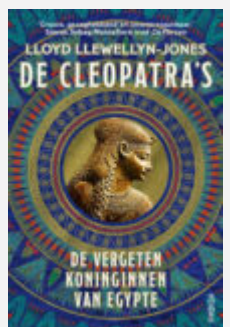
- (1931-1994) was de eerste vrouwelijke minister op het 'moederdepartement' van Binnenlandse Zaken. Haar uitspraak 'Een beetje integer kan niet' wordt nog regelmatig geciteerd. Ze was een nuchtere, kordate sociaaldemocrate die ontzag boezemde en onomwonden bekritiseerde wat ze beschouwde als 'volkomen flauwekul' en 'echte klets'. Ze was toegankelijk en kon heel goed luisteren, maar ook met veel overtuigingskracht gesprekken leiden. Politicoloog en schrijver *Sylvester Hoogmoedt* schreef een biografie over haar, **Pontificaal sociaal**.

- **Messalina** is een van de meest belasterde en onderschatte vrouwelijke figuren uit de oude geschiedenis. Historica *Honor Cargill-Martin* reconstrueert in **Messalina** het leven van deze vrouw van keizer Claudius. Messalina werd geboren in een vooraanstaande Romeinse familie en leefde van ca. 17/20 tot 48 n.Chr. Toen haar man in het jaar 48 Rome had verlaten om de havens in Ostia te inspecteren, 'trouwde' Messalina echter ook met Gaius Silius. Het resulteerde in de dood van zowel Messalina als Gaius Silius. Cargill-Martin kijkt verder dan de wellustige anekdotes die er over haar bestaan. Zij ziet een vrouw die erin slaagt haar positie te verdedigen in de overwegend mannelijke wereld van de keizerlijke Romeinse politiek.

- **De Cleopatra's** van *Lloyd Llewellyn-Jones* is een biografie over zeven Cleopatra's. Er was namelijk niet één Cleopatra, er waren nog zes andere Egyptische koninginnen met die naam. De Cleopatra's waren Griekssprekende afstammelingen van Ptolemaeus, de generaal die samen met Alexander de Grote Egypte veroverde. Deze koninginnen waren nauw verwant als moeders, dochters, zusters, halfzusters en nichtjes. Ze hadden de absolute macht en regeerden met de listige inzet van geheimzinnige rituelen en weelderige spektakels. Ze omzeilden politieke onrust en intriges aan het hof, en voerden het bevel over legers in de strijd.

– Historica en schrijfster *Mariëlle Hageman* reconstrueert in **Iteko** een bewogen periode uit het leven van Margaretha Jacoba de Neufville, en gaat op zoek naar hoe het haar verder verging. Margaretha Jacoba 'Iteko' de Neufville zou een van de populairste schrijfsters van de eerste helft van de 19e eeuw worden, maar in 1803 was haar hart vooral vol van liefde voor Henri Smissaert, maar van haar vader mocht de welgestelde Iteko niet met hem trouwen. Ze schreef erover in dagboeken, waarin ze ook kritisch keek naar de gebeurtenissen en de maatschappij van haar tijd. De verwachtingen die die maatschappij had van vrouwen en ook van mannen – waaronder een geschikt huwelijk – en De Neufvilles eigen ideeën, en soms ongemak, lopen als een rode draad door haar dagboeken, en later ook door de romans en geschiedenissen die ze publiceerde.

Activiteiten in Utrecht en daarbuiten:

– In 2023 werd **Joyce Overheul** benoemd tot 'talent van het jaar'. Een jaar eerder werd haar beeld van verzetsstrijdster Truus van Lier onthuld in het Utrechtse Zocherpark. Dit weekend is **Live, laugh, leidmotief** geopend in het Centraal Museum Utrecht, een tentoonstelling met recent werk van de Bossche kunstenares. Joyce Overheul maakt kunstwerken van textiel, vaak op basis van fotografie. Ze stikt, borduurt, rijgt en knoopt: ambachtelijke technieken die lang zijn weggezet als vrouwenhobby's. In haar werken verweeft ze politiek beladen onderwerpen zoals emancipatie, feminisme, vluchtelingen en de wapenhandel. Zo ontstaat een scherp contrast tussen de harde inhoud en het zachte materiaal.

Maar info: <https://www.centraalmuseum.nl/nl/tentoonstellingen/utrecht-lokaal-joyce-overheul>

– **Frontaal** is een schrijverspodium en programmeert gevarieerde evenementen met interviews, korte verhalen, 'spoken word' en gedichten. Te gast zijn Dubutanten, Literaire Superhelden (aanstormende schrijvers) en Grote Gasten, (bekende auteurs)". Het schrijverspodium wil literatuur op een frisse manier aan de man brengen: gezellig en ongedwongen. Op 13 september komen naar bibliotheek Neude o.a. *Eva Eikhout, Sophia Blyden, Anneleen van*

Offel.

Meer

info: <https://bibliotheekutrecht.op-shop.nl/3448/frontaal-in-de-bieb-met-eva-eikhout-sophia-blyden-en-anneleen-van-offel/13-09-2024>

– Op 26 september gaat Savannah Bay's the Feminist Non-Fiction Book Club weer van start. Als eerste zal dit seizoen gelezen worden. In beginsel is Engels de voertaal. Meer

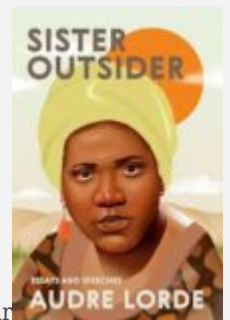
info: <https://www.savannahbay.nl/feminist-bookclub/>

– Op zondagmorgen 8 september is er bij *De Utrechtse* boekenbar weer een 'Boek&brekkie', dit keer over **All forum** van *Miranda July*

Meer
info: <https://www.deutrechtseboekenbar.nl/product/ticket-boek-brekkie-3-all-fours-miranda-july-zondag-8-september-0930-uur/>

En op 30 september is er een ILFU book club, waarin wordt besproken. "Dit boek leest als een lang flamencolied." Het gesprek wordt begeleid door *Mia You*. (<https://ilfu.com/agenda/ilfu-book-club-brenda-navarro>)

Bibliotheeknieuws:

– In september zal de bibliotheek weer op de aangegeven tijden open zijn.

Iedereen die wil komen rondkijken en/of boeken lenen en terugbrengen is van harte welkom.

– Deze week beginnen we aan het 13e seizoen van onze leesgroep, met weer een mix van eigentijdse en klassieke romans.

Er is nog één enkele plaats open. Meer info: <https://vrouwenbibliotheek.nl/?s=leesgroep>

Nieuwe boeken in de bibliotheek

Ex-vrouw van Ursula Parrot, *De onbedoelden* van Cobi van Baars, *Kind van alle landen* van Irmgard Keun, *De wraak is aan mij* van Marie NDiaye, *Dingen die je hart sneller doen kloppen* van Mia Kankimäki, *Ik die nooit een man heb gekend* van Jacqueline Harpman.

Nieuwe recensies van deze maand als link bijgevoegd:

- <https://vrouwenbibliotheek.nl/2024/08/16/kairos-door-jenny-erpenbeck/>
- <https://vrouwenbibliotheek.nl/2024/08/18/waar-we-over-praten-als-we-over-verkrachting-praten-door-sohaila-abdulali/>
- <https://vrouwenbibliotheek.nl/2024/08/22/lolly-willowes-door-sylvia-townsend-warner/>
- <https://vrouwenbibliotheek.nl/2024/08/26/ithaka-door-claire-north/>

De leenbijdrage voor 2024 is vastgesteld op € 27,50. Je kunt hiervoor onbeperkt boeken lenen en/of vriendin/vriend van de bibliotheek zijn. Vanaf augustus geldt een leenbijdrage van € 15,- voor de rest van het kalenderjaar. Iedereen die boeken leent en/of wil gaan lenen wordt vriendelijk verzocht dit bedrag over te maken op ons banknummer **NL18 RABO 0366 0430 05** ten name van **Stichting Es Scent oov naam en 'leenbijdrage 2024'**. Meer overmaken om de vrouwenbibliotheek extra te ondersteunen mag natuurlijk altijd. Eenmalig een boek lenen kan ook. De bijdrage hiervoor is € 1,- per boek, met een startbedrag van € 5,- per kalenderjaar. Op www.vrouwenbibliotheek.nl is meer informatie over de bibliotheek te vinden en veel recensies; de nieuwsbrief is ook te lezen via onze website.

Marjolein Datema

Utrecht, 2 september 2024

Juni (openings)nieuws

Beste leensters en andere belangstellenden,

In het prachtig gelegen *Louisiana Museum voor Moderne Kunst* in Humlebaek, 35 km ten noorden van Kopenhagen, is deze zomer een grote en mooie overzichtstentoonstelling te zien van de Duitse kunstenares **Gabriele Münter** (1877-1962). Maar eerst kort iets over het museum, omdat het zo'n fijne plek is om te bezoeken. Het heeft een interessante collectie moderne kunst en een mooie (beelden)tuin aan de oever van Sont met een schitterend uitzicht. Het is er zowel binnen als buiten goed toeven. Je kunt er mooie kunst kijken (er is naast de vaste collectie bijna altijd wel een boeiende tentoonstelling), rustig in de tuin zitten- zelfs een boek lezen. Er is een goed café met terras en een uitgebreide museumwinkel vol Deens en ander design. Van harte aanbevolen door mij en vast ook door Jonna!

En dan de tentoonstelling die loopt t/m 19 augustus: hoewel **Gabriele Münter** niet op grote schaal bekend is, heeft ze een opvallende bijdrage geleverd aan de 20e eeuwse kunst. Meestal wordt en is haar werk gezien en geïnterpreteerd in de context van het Duitse expressionisme, met een focus op haar relatie en de samenwerking met Wassily Kandinsky in de tijd van de kunstenaarsgroep Der blaue Reiter. Het museum wil met deze uitgebreide retrospectieve presentatie van de kunstenares en haar werk allerlei aspecten van haar veelzijdigheid naar voren brengen, en zowel haar stilistische complexiteit als haar artistieke onafhankelijkheid benadrukken. Veel van wat *Gabriele Münter* heeft gemaakt is nog onbekend. De tentoonstelling kijkt met een hedendaagse blik naar haar werk, dat wordt gepresenteerd in thematische secties - van de klassieke genres als het portret en het landschap via interieurs en abstracties tot haar belangstelling voor vreemde culturen, volkskunst en kindertekeningen. Zo'n 130 werken maken deel uit van de tentoonstelling die de hele periode beslaat waarin *Gabriele Münter* actief was.

Op onze website staat wat uitgebreider informatie over Gabriele

Münter: <https://vrouwenbibliotheek.nl/2018/05/28/gabriele-munter-en-haar-overzichtstentoonstelling-in-humlebaek/>.

Overigens zal bovenbeschreven tentoonstelling in het najaar in Keulen te zien zijn.

Begin mei, een paar dagen na de vorige nieuwsbrief waarin haar heel recente literaire biografie, *Dagelijks werk*, werd vermeld is schrijfster **Renate Dorrestein** overleden. Ze was zonder twijfel een van de meest gedreven en eigenzinnige schrijvers in de Nederlandse literatuur en laat meer dan 30 romans na (waarvan wij er 24 in de bibliotheek hebben staan). Daarnaast was ze betrokken bij allerlei activiteiten rond vrouwen, zoals de oprichting van de Anna Bijns Stichting, die elke twee jaar de Anna Bijns Prijs uitloofde voor 'de vrouwelijke stem in de letteren' en wilde ze vorig jaar als lezeres des vaderlands laten zien dat er in de Nederlandse en Vlaams literaire wereld nog altijd een mannelijk dominante cultuur is.

Ter illustratie van haar schrijfachtergrond hier een citaat van haar eigen website: "*Fictie laat ons zien wat het betekent om mens te zijn en hoe moeilijk het is een fatsoenlijk mens te blijven als de omstandigheden onfatsoenlijk worden. Literatuur brengt ons iets dat de psychologie niet vermag, de sociologie niet vermag, de journalistiek niet vermag: het vermogen om in het hoofd van personages te kijken, deelgenoot te worden van hun dilemma's en al doende in hun schoenen te gaan staan. Literatuur helpt ons, ons met anderen te identificeren en ook onszelf te begrijpen.*"

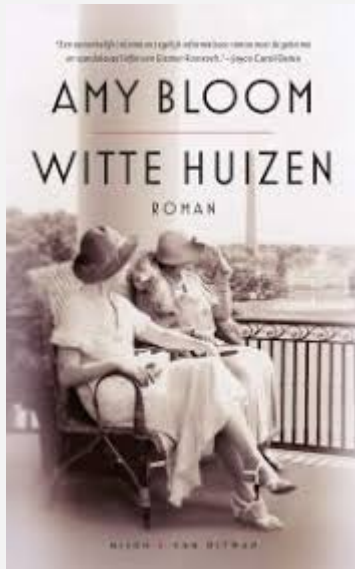
Haar laatste interview bij VPRO boeken was i.t.t. gewoonlijk een solo. Het ging zowel over haar laatste roman *Reddende engel* als over haar schrijverschap en

oeuvre: https://www.vpro.nl/boeken/speel~VPWON_1274173~renate-dorrestein~.html

Privacy en de AVG. De een is enthousiast over de nieuwe privacywet, in ieder geval een stap vooruit m.b.t. privacy-bescherming, de ander vertrouwt de goed bedoeld klinkende argumenten niet en/of irriteert zich aan de stroom verklaringen en politiek correcte mails erover. Wij hebben besloten om een eigen privacy-verklaring op onze website te zetten en zullen er in de komende nieuwsbrief aandacht aan besteden.

Wil je onze nieuwsbrief niet ontvangen en uitgeschreven worden uit ons bestand, laat het weten via info@vrouwenbibliotheek.nl.

Onlangs uitgebrachte titels

- **Witte Huizen** van de Amerikaanse Amy Bloom gaat over een waargebeurd verhaal over de geheime liefde tussen presidentsvrouw Eleanor Roosevelt en een journaliste, een relatie die (i.t.t. eerder vermeld) al eerder aan het licht kwam en is genoemd in deel 1 (1992) van de biografie, die Blanche Wiesen Cook over Eleanor Roosevelt heeft geschreven. De vrouwen komen vanuit heel andere achtergronden en hebben elkaar ontmoet in 1932. Er bloeit een grote passie op, die bestand blijkt tegen de jaren en alle krachten die op hen inwerken.

- **De uitreis** is het eerste boek van Virginia Woolf en is voor het eerst vertaald. Het gaat over een jonge vrouw die op reis gaat naar Zuid-Amerika, "een reis vol ontdekkingen (over zichzelf, anderen en het leven) die tragisch ten einde komt." Het boek wordt omschreven als een reis naar volwassenheid, naar de liefde en de dood", en vermengt satire, zedenschets, Bildungsroman en tragedie. Virginia Woolf stelde vragen als "Wat is eigen

verantwoordelijkheid? Wat is het noodlot? Hoeveel keuzevrijheid heeft een vrouw in de tijd en de maatschappij waarin ze leeft?"

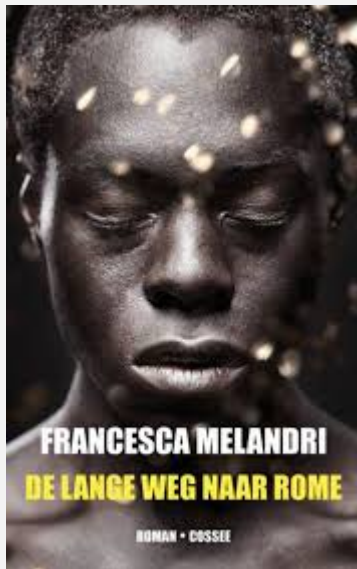

- **Soms is liefde dit** van Daan Borrel draagt de ondertitel *Een brief over lichaam, seks en verlangen*. En dat is precies wat het is. Het brengt een zelfbevragend relaas over verlangens, intimiteit en seksualiteit. Mogen wij elk verlangen onderzoeken en uitleven? En hoe combineren we dat met onze behoefte aan intimiteit? Vrouwen zijn tegenwoordig vrij om hun eigen verlangen te volgen, maar hoe moet dat als ze nooit hebben geleerd hiermee om te gaan? Of zijn mannen er net zo slecht in? En wat creëert verlangens eigenlijk, de geest of het lichaam? Ze richt zich bij het zoeken naar antwoorden tot verlichte denkers, de literatuur, oosterse filosofie, popzangeressen en films, maar ook tot haar eigen lijf en tot de vrouwen die het opgevoed hebben.

- In **In de tuin van het beest** schetst de Frans-Marokkaanse *Leila Slimani* de intense begeerte beleefd in een vrouwelijk lichaam. Een journaliste, getrouwd met een lieve man en moeder van een peuter, is wanhopig verslaafd aan seks. Seks om een onbestemd verlangen te sussen, om te ontsnappen aan de banaliteit van het bestaan.

- In **Het toekomstige huis van de levende god** beschrijft de Amerikaanse *Louise Erdrich* een afschrikwekkende toekomst die onafwendbaar lijkt. De regering laat alle zwangere vrouwen verplicht opnemen omdat a.g.v. een soort regressieve evolutie vrouwen schijnen te bevallen van een primitievere mensensoort. Een zwangere vrouw Hawk probeert te vluchten en haar biologische ouders te vinden in een indianenreservaat. In haar dagboek vertelt ze haar belevenissen en overpeinzingen aan haar ongeboren kind.

- In Trouw: "Met **De lange weg naar Rome** voltooit *Francesca Melandri* haar prachtige trilogie over Italië's verdringingsmechanismen." In dit laatste deel gaat ze via het verhaal van een jonge vluchteling, die aanklopt bij een vrouw van wie hij zegt dat het zijn tante is, in op de koloniale verovering van Ethiopië. Het is een pijnlijk hoofdstuk uit de Italiaanse geschiedenis halverwege de jaren dertig van de vorige eeuw, evenals de koloniale avonturen in Eritrea en Libië.

- Over **De ondraaglijke blankheid van het bestaan** staat op bol.com: "Een literaire autobiografie van grote klasse, boeiend op elke bladzijde." Het is die van de Zuid-Afrikaanse journaliste Marianne Tham. Ze groeide op met een Portugese analfabete moeder die vluchtte voor de fascistische dictatuur onder Salazar en een overtuigde Duitse nazi als vader die zijn racisme pas vaarwel zei en totaal omsloeg toen hij twee zwarte kleindochters kreeg. Na een wat armoedige jeugd in Pretoria onder de apartheid, was ze ongeschoold de jongste verslaggeefster bij een kwaliteitskrant, lange tijd lesbisch zonder te weten wat het was en feministe, al was het maar omdat meisjes en vrouwen voortdurend prooi zijn in haar land. "de kracht van dit indringende boek zijn haar stijl, haar humor en uiterst beweeglijke denken, haar eerlijkheid...."

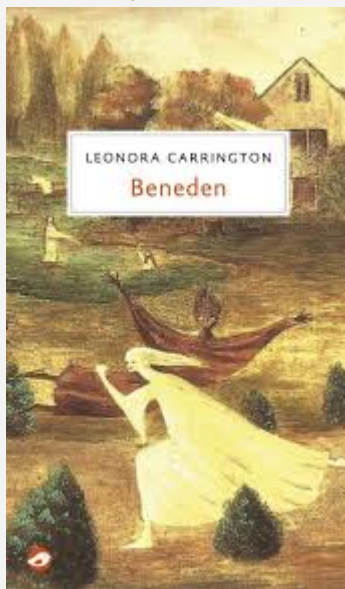
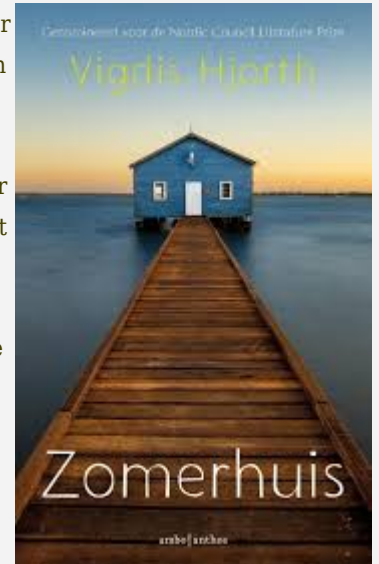

- **De opgejaagden** vande Syrische *Dima Wannous* speelt in Damascus. Een jonge vrouw ontmoet een man in de wachtkamer van haar psycholoog. Het is het begin van een intense liefde. Maar dan breekt de oorlog uit. Hij vlucht naar Europa, zij blijft. Ze hoort niets meer van hem tot ze plotseling zijn manuscript ontvangt. Het verhaal lijkt duizelingwekkend veel op haar eigen leven: de relatie met haar moeder, de dood van haar vader die ze onmogelijk kan vergeten, haar jeugd in een verdeeld Syrië en in een gebroken gezin, haar onophoudelijke angst. Het laat haar niet los en ze besluit te onderzoeken wat er is gebeurd met haar land, wie ze is en wat ze is geworden

- **Zomerhuis** is de eerste roman van de Noorse schrijfster Vigdis Hjorth die in het Nederlands is vertaald. Het is een van alle glans ontdaan autobiografisch verhaal dat in Noorwegen voor de nodige controversie heeft gezorgd, m.n. vanwege de onaangename familiegeschiedenis die erin verweven zit. Twee zussen erven een zomerhuis op het Noorse eiland Hvaler. Ze hebben jarenlang voor hun

ouders gezorgd en de twee huizen onderhouden. Maar er zijn nog twee kinderen, die zich jaren geleden hebben afgekeerd van hun ouders. Tijdens de ontluisterende gesprekken die volgen uit het hernieuwde contact, komt een verhaal naar boven dat heftige emoties losmaakt bij alle vier.

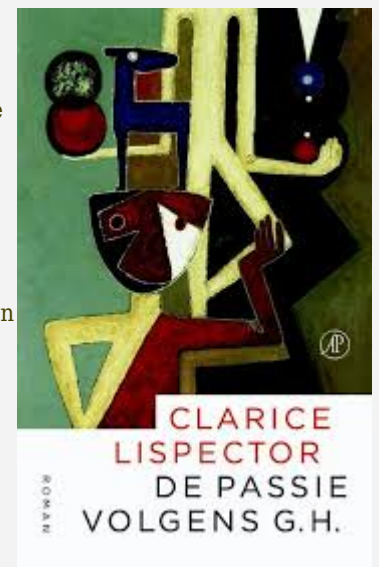
- De novelle **Beneden** van de Engelse *Leonora Carrington* speelt in 1937, toen zij een 19-jarige studente aan de kunstacademie was. Ze was mooi, rebels en onaangepast

binnen het aristocratische milieu van haar familie. Tijdens een diner ontmoette ze de kunstenaar Max Ernst. Ze werden verliefd en zij volgde hem naar Parijs. Niet veel later vestigden ze zich in de Provence. In mei 1940 werd Ernst gearresteerd toen het Duitse leger Frankrijk bezette en vastgezet in een kamp, waarop Leonora Carrington psychisch instortte. Zij vluchtte naar Spanje. Daar werd ze gedwongen opgenomen in een psychiatrische inrichting, waar ze niet alleen ten prooi viel aan haar eigen angstaanjagende waanbeelden, maar ook aan de wrede behandeling door haar arts. "Een huiveringwekkend inkijkje in een psychose." (Trouw)

- **De passie volgens G.H.** van de Braziliaanse schrijfster *Clarice Lispector* (1920-1977) is een roman uit 1964 en nu voor het eerst vertaald. Een beeldhouwster, die G.H. heet en in een penthouse woont, wil haar moordanslag op een kakkerlak in de kamer van de

vertrokken dienstbode beschrijven. Dat wordt een helse klus omdat ze haar eigen beschaving zal moeten afleggen teneinde de gruwel weer te geven. Het is een wonderlijke verhaal waarvan de passie uit de titel zowel slaat op verlangen als op het lijdensverhaal van Christus. Een roman van de 'buitencategorie', staat op de Schwob-website.

- **Huis in brand** van *Kamila Shamsie* vertelt het verhaal over een imigrantenfamilie in Europa die uitloopt op een clash tussen maatschappij, familie en geloof. De Pakistaanse schrijfster geeft er een uiterst genuanceerd inkijkje mee in de complexiteit van burgerschap en hoe je je als minderheid moet zien te redden. De eens zo innige band tussen een broer en zijn jongere tweelingzussen wordt sterk op de

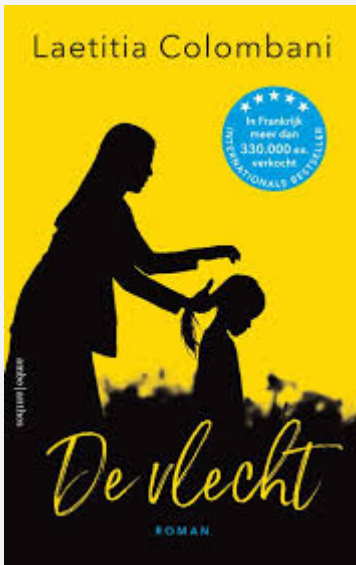
proef getseld als hij besluit om in de voetsporen van hun overleden jihadi-vader te treden.

- **Levenslicht** van de Italiaanse *Silvia Avallone* is een roman waarin de vraag centraal staat wanneer je een goede moeder bent, bekeken vanuit twee verschillende perspectieven: een bevallende 17-jarige vrouw met een moeizaam levensverhaal die bedacht had haar kind na de geboorte af te staan en een 30-jarige vrouw die vooralsnog zonder succes zwanger probeert te worden en om haar huwelijk te redden besloten heeft een kind te adopteren.

- In **Nieuwe maan** van de Amerikaanse *Sarah Crossan* wacht een Joe's broer al tien jaar zijn doodstraf af in een gevangenis in Texas, ver van Joe en de rest van hun disfunctionele gezin. Maar wanneer de executiedatum vastgesteld wordt, is Joe vastbesloten om die laatste weken met zijn oudere broer door te brengen. Zonder geld of back up vertrekt Joe naar de laatste ontmoeting met zijn broer. In korte hoofdstukjes wordt de impact geschetst die een doodstraf heeft

op de achterblijvers.

- **De polyglotte geliefden** van de Zweedse *Lina Wolff* verhaalt over drie mensen en drie soorten onvervulde verlangens. Een 36 jarige vrouw, Ellinor, afkomstig uit een klein dorp, plaatst een contactadvertentie, op zoek naar een 'tedere, maar niet al te tedere man'. Max, een ongelukkige schrijver wil een minnares die hem in alle talen kan toespreken die hij beheerst. Zijn zoektocht voert hem van Stockholm naar Italië, waar hij Lucrezia ontmoet, de kleindochter van een rijke markiezin. Ellinor, Max en Lucrezia hebben meer gemeen dan zij zelf beseffen, o.a. een verloren gewaand manuscript. Het is een originele, prikkelende verkenning van machtsverhoudingen, van de 'male gaze', en van de

manipulatieve eigenschappen van de literatuur.

- In **De vlecht** van de Française *Laetitia Colombani* spelen drie vrouwen een rol, van drie continenten, met één verlangen naar vrijheid. Een Indiase behoort tot de onaanraakbaren, gedoemd een mensonwaardig bestaan te leiden. Haar grootste wens is dat haar dochtertje dit lot bespaard blijft en ze doet er alles aan om haar naar school te laten gaan. Op Siciliaanse twintiger die in het pruikenatelier van haar vader werkt en er onverwacht achter komt dat het bedrijf van haar vader op de rand van faillissement balanceert. Een Canadese carrièrevrouw en moeder, ontdekt dat ze ernstig ziek is. Zonder het van elkaar te weten, volgen deze drie sterke vrouwen eenzelfde pad: ze weigeren zich neer te leggen bij hun lot.

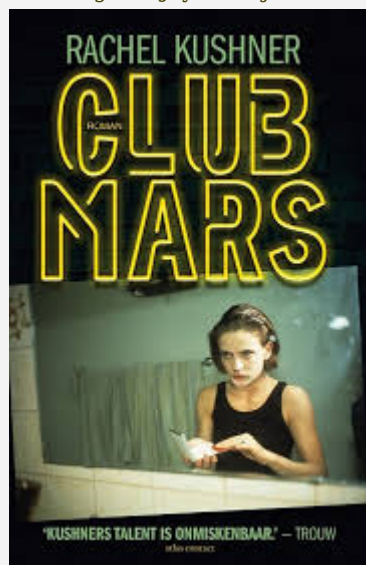

Activiteiten in Utrecht en daarbuiten:

- Van 29 mei t/m 3 juni komt voor de 49e keer een groep internationale dichters naar Rotterdam voor het **Poetry International Festival Rotterdam**. De website vermeldt dat ze "jonger zijn dan ooit en zich mengen met hun gedichten in menig actuele discussie. Of het nu gaat over ecologie en duurzaamheid, racisme, diversiteit en gender, over politiek, waar de waanzin soms regeert, of over maatschappij-ontwrichtend geweld. ... samen vormen ze zes dagen de Vrijstaat Poëzie". Te zien en horen zullen zijn o.a. de Amerikaanse Patricia Lockwood, de Spaanse Sonia Bueno, De Mexicaanse Dolores Dorantes, de Russische Maria Stepanova en uit Nederland: Lies van Gasse, Myrte Leffring, Ester Naomi Perquin.

Meer info: https://www.poetryinternationalweb.net/pi/pif3/festival/current_festival/nl

- Op zondag 3 juni vindt in de Dichterswijk van Utrecht een nieuw festival plaats, **Festival Dichterbij**, bedoeld om kunst en muziek dichterbij te brengen. Gepresenteerd wordt een combinatie van muziek, kunst, poëzie en foodtrucks, optredens en workshops, op straat of in huiskamers, en gratis toegankelijk. Optredens komen van o.a. zangeres Joyce Deijnen en haar band Camilla Blue, violiste Merel Vercammen

Meer info: <https://www.festivaldichterbij.nl>

- Op 4 juni gaat schrijfster **Rachel Kushner** bij SLAA in gesprek over haar nieuwste roman **Club Mars**, een roman over het Amerikaanse gevangenisstelsel. Een 28-jarige vrouw is onlangs veroordeeld tot tweemaal levenslang plus nog meer in een maximaal beveiligde gevangenis in Noord-Californië. De misdaad waarvoor ze is veroordeeld, wordt langzaam onthuld door middel van flashbacks die het onoverzichtelijke web van haar omstandigheden bloot leggen. Het interview wordt afgewisseld met theater door actrice Cené Hale (Chicago)

Meer info: <http://slaa.nl/programma/rachel-kushner/> en in een mooie recensie in de Volkskrant

- Vanaf 7 juni is de film **The bookshop** te zien in de Nederlandse bioscopen. Het is de verfilming van **De boekhandel**, dat Penelope Fitzgerald in 1978 schreef en in 2015 voor het eerst werd vertaald in het

Nederlands. De verfilming is gemaakt door de Spaanse regisseuse Isabel Coixet en won op de Frankfurter Buchmesse de prijs voor Beste Boekverfilming van het Jaar. Het gaat over een weduwe die besluit haar leven weer op te pakken door een boekwinkel te openen. Ze is een krachtige vrouw die haar dromen najaagt, maar eind jaren 50 doet haar winkel meer stof opwaaien dan verwacht.

Speellijst: <http://www.uitgeverijkarmijn.nl/895-2/>

- **The Death of Melanie Bonajo** is het eerste museale retrospectief van video-installaties van de Nederlandse kunstenaar **Melanie Bonajo** (Heerlen, 1978). De tentoonstelling in het Bonnefantenmuseum (t/m 28 oktober in Maastricht), die is samengesteld in samenwerking met de kunstenaar biedt de bezoeker niet alleen reflectie op het werk zelf, maar ook op de betekenis ervan in onze moderne, kapitalistische samenleving. De apocalyptische titel klinkt misschien dramatisch, maar in het licht van bezinning over onze wereld, moet je sterven om herboren te worden. De tentoonstelling is in veel opzichten een indringende ervaring omdat de installaties en de route door de tentoonstelling alle zintuigen aanspreken, waarvoor je het best ruim de tijd kunt nemen.

Meer info: https://www.bonnefanten.nl/nl/tentoonstellingen/programma_2018/melanie_bonajo

Bibliotheeknieuws:

Zoals in de vorige nieuwsbrief al aangekondigd gaat Jonna per 1 juni stoppen als vrijwilligster. Er is helaas nog geen opvolgster voor werkzaamheden die zij verrichtte. Dat is als eerste voor webmaster. **We hebben dringend een nieuw webmaster nodig**, of 2 mensen die het samen willen doen en de taken verdelen. Bijvoorbeeld één iemand die het technische deel voor zijn/haar rekening neemt, één iemand voor m.n. de catalogus. Wie heeft belangstelling om een van deze werkzaamheden te gaan doen of er meer over wil weten, ik hoor het graag (info@vrouwenbibliotheek.nl). Er zal met enige regelmaat overleg zijn over de lopende zaken.

Nieuwe boeken in de bibliotheek:

De dochter van Stalin van Rosemary Sullivan, *De antwoorden* van Catherine Lacey, *De avond is ongemak* van Marieke Lucas Rijneveld, *Zondagskind* van Judith Visser

Nieuwe recensies van deze maand als link bijgevoegd:

<https://vrouwenbibliotheek.nl/2018/05/08/ons-soort-mensen-door-juli-zeh/>

<https://vrouwenbibliotheek.nl/2018/05/20/lieve-ijewe-ele-of-een-feministisch-manifest-in-vijftien-voorstellen-door-chimamanda-ngozi-adichie/>

<https://vrouwenbibliotheek.nl/2018/05/23/het-oude-land-door-dorte-hansen/>

<https://vrouwenbibliotheek.nl/2018/05/25/verdere-bijzonderheden-door-rozalie-hirs/>

<https://vrouwenbibliotheek.nl/2018/05/28/het-begin-van-de-lente-door-penelope-fitzgerald/>

De leenbijdrage voor 2018 is opnieuw vastgesteld op € 25,-. Je kunt hiervoor onbepaald boeken lenen en/of vriendin/vriend van de bibliotheek zijn. Iedereen die boeken leent en/of wil gaan lenen wordt vriendelijk verzocht dit bedrag over te maken op banknummer NL71 INGB 0009 2669 95 ten name van Stichting Es Scent o.v.v. naam en 'leenbijdrage 2018'. Meer overmaken om de vrouwenbibliotheek extra te ondersteunen mag natuurlijk altijd. Eenmalig een boek lenen kan ook. De bijdrage hiervoor is € 1,- per boek.

Op www.vrouwenbibliotheek.nl is meer informatie over de bibliotheek te vinden, de nieuwsbrief is ook te lezen via onze website. Naast de aangekondigde openingstijden blijft het altijd mogelijk om op afspraak een bezoek te brengen aan de bibliotheek. U bent van harte welkom.

Marjolein Datema

Utrecht, 29 mei 2018

April (openings)nieuws

Beste leensters en andere belangstellenden,

April is dit jaar voor de 4e keer de maand van het literaire festival **City2cities**. Iets eerder in de maand dan anders, van 5 t/m 13 april, worden de twee Europese steden **Boedapest** en **Dublin** literair samen gebracht in Utrecht. Er is weer een uitgebreid en heel divers programma. Tientallen schrijvers en vertalers die een band hebben met beide steden en/of Utrecht treden op tijdens literaire diners, filmvertoningen, de literaire nachtclub, de slotfestivaldag in het monumentale Paushuis en andere evenementen. Dublin, waar veel in de stad herinnert aan grootheden uit de literatuur, is uitgeroepen tot Unesco City of Literature. In Boedapest kun

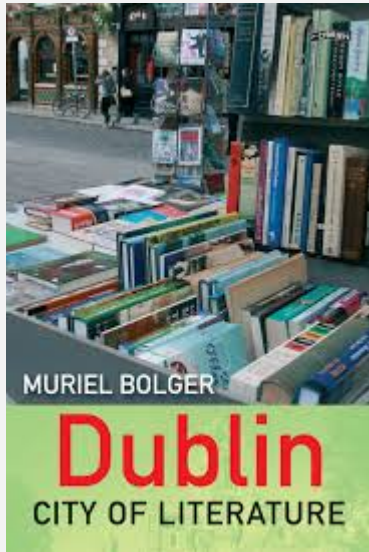
je overal geschiedenis proeven, in de Hongaarse literatuur speelt de stad en haar geschiedenis vol veroveraars en onderdrukkers een grote rol. Op de website van City2cities staat veel informatie over het festival, het programma, de schrijvers/sters, en beide steden en Utrecht (www.city2cities.nl).

april 2014
in Utrecht Boeda

Een paar evenementen tijdens het festival zijn speciaal vermeldenswaard:

- 9 april - de avond van de Utrechtse letteren. Tijdens deze feestelijke avond wordt het werk van **Esther Jansma** voor het

voetlicht gebracht. Ze zal de tweejaarlijkse *C.C.S. Croneprijs*, die bedoeld is voor het oeuvre van een Utrechtse schrijver, uitgereikt krijgen en ze zal voordragen uit haar werk. Uit het juryrapport: " de poëzie van Esther Jansma is beschouwend en analytisch, maar ook lichtvoetig en ontroerend. Haar stijl is levendig, heel direct, waardoor ze in bijna-spreektaal grote thema's aanroert. Het werk van deze in Utrecht woonachtige auteur is kosmopolitisch, volkomen authentiek, uniek in de Nederlandse literatuur."

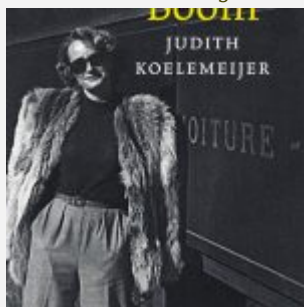
- 12 april - literair diner: *Dublin* - in de Spiegeltent. Het wordt een literaire en culinaire reis naar de 'Hibernian Metropolis'. Met Ierse gerechten, voordrachten van schrijvers en traditionele Ierse muziek. Hoofdgast bij het diner is **Anne Enright**. Met haar roman *the Gathering* (de Samenkomst) won ze de Man Booker Prize in 2007. Ze gaat in gesprek met Kristien Hemmerechts die een groot bewonderaar is van haar werk. Beide schrijfsters gaan controverses niet uit de weg. Vergelijkbaar met wat Kristien Hemmerechts overkwam na haar recente boek over de ex van Marc Dutroux, gebeurde bij Anne Enright toen ze zich kritisch opstelde tegenover de ouders van een verdwenen kind. Hoever kun je als schrijver gaan? Waar begint de fictie en eindigt de werkelijkheid?

- 13 april - Enright meets Uphoff. Tijdens het slotevenement in Paushuize gaat **Anne Enright** in gesprek met de Utrechtse schrijfster *Manon Uphoff* over 'short stories', een genre die de Ieren in het bloed lijkt te zitten. Zelf een begenadigd korte-verhalen-schrijfster bundelde ze de beste Ierse verhalen in *The Granta Book of the Irish Short Story*. "Ik wil altijd het gevoel hebben dat ik mijn korte verhaal niet kán uitwerken tot een roman, omdat ik het al héb uitgewerkt", zegt ze. Met Manon Uphoff deelt ze de liefde voor

de ogenschijnlijke eenvoud van het korte verhaal.

- 13 april - Meet Edna O'Brien. Tijdens het slotevenement zal journalist Hans Bouman in gesprek gaan met **Edna O'Brien**, voor velen het boegbeeld van de Ierse literatuur. Hoewel ze al heel lang in London woont, speelt Ierland in al haar boeken een grote rol. Dat begon al met haar autobiografische debuut *The Country girls* (*Buitenmeisjes*, 1960), dat zo schandalig werd gevonden dat ze Ierland ontvluchtte. In haar recente literaire memoires, met de bijna identieke titel *Country girl* (*Een meisje van buiten*, 2012), beschrijft ze haar eigen leven, een literair bestaan vol dramatiek en bezinning. Het gesprek met Edna O'Brien zal gaan over haar werk, haar herinneringen aan Ierland en de stad Dublin.

Daarnaast zullen tijdens verschillende evenementen nog andere schrijfsters en/of vrouwen onder de aandacht gebracht worden.

- **Judith Koелеmeijer** zal tijdens het evenement 'literaire diner-Boedapest' vertellen over Anna Boom die ze in 2002 bij toeval

ontmoette, toen 82 jaar oud. Ze schreef een boek, *Anna Boom*, met haar levensverhaal. In 1942 stapte de toen 22-jarige Nederlandse op de trein naar Boedapest, naar de veel oudere man op wie ze verliefd is. Ze breekt uit haar geïsoleerde wereld, ook al is het oorlog en is haar Hongaar al jaren getrouwd. Ze helpt Joden met beschermingspassen en voedsel. Dan begint het Russisch beleg van Boedapest en wordt ze meegezogen in de geschiedenis. In de bibliotheek hebben we Anna Boom als recensie-exemplaar van de uitgever gekregen, maar niemand heeft het nog

willen lezen. En dat terwijl het zeer de moeite waard is.....wie wil?

- Bij het slotevenement zullen aanwezig zijn: *Franca Treur*, *Annejet van der Zijl*, *Nuala Ní Dhomhnaill*; tijdens andere activiteiten: *Maartje Wortel*, *Hannah van Binsbergen*, *Anne Broekema*, *Marloes Robijn* en *Krisztina Tóth*.

Onlangs uitgebrachte titels:

- De Amerikaanse antropologe *Jennifer Clement* luistert al jaren naar de verhalen van vrouwen die het slachtoffer zijn geworden van het drugsgeweld in Mexico. Ze schreef er een heel goed beoordeelde roman over, ***Gebed voor de vermisten***, waarin het leven van vrouwen in een Mexicaans dorp wordt beschreven. Het is een leven waarin het gevaarlijk is om meisje of vrouw te zijn. Ze moeten voor zichzelf zorgen, aangezien alle mannen zijn verdwenen om elders werk te zoeken. De een wacht op terugkeer van haar echtgenoot, terwijl de ander droomt van een toekomst die meer inhoudt dan alleen overleven.

- Na revalidatie van een zware hersenbloeding, waarbij ze een maand in coma lag en haar taalvermogen kwijt was, voltooide schrijfster en beeldend

kunstenares *Pam Emmerik* het laatste deel van haar roman ***Wie het paradijs verdragen kan*** (naar een uitspraak van Gertrud Stein). In het boek speurt fotografe Lara naar de waarheid achter de prachtige verhalen die haar vader heeft verteld over de oorlogstijd. Volgens hem had hij met z'n Joodse familie een hemelse tijd op Mallorca. Het blijkt heel anders te zitten. Vader

en dochter vertellen beiden met humor over de hardheid van hun bestaan. Pam Emmerik was in een uitzending van radio Kunststof op 12 maart en komt in mei naar Savannah Bay.

- De Nieuw-Zeelandse *Eleanor Catton* was in 2013 met ***Al wat schittert*** de winnares van de Man

Booker Prize. Nu is de roman vertaald. Het is 1866 als Walter Moody naar Nieuw Zeeland gekomen om, net als vele goudzoekers, z'n geluk te beproeven. Hij treft in een hotel 12 heel verschillende mannen aan die in het geheim bijeen komen om de vreemde gebeurtenissen, die recentelijk hebben plaats gevonden, te bespreken: de dood van een alcoholist, de verdwijning een jonge goudzoeker en de zelfmoordpoging van een prostituee. Duidelijk is dat ze er allemaal iets mee te maken hebben. Eleanor Catton wordt uitbundig geprezen om haar vertelkunst en de knappe opbouw van haar verhaal.

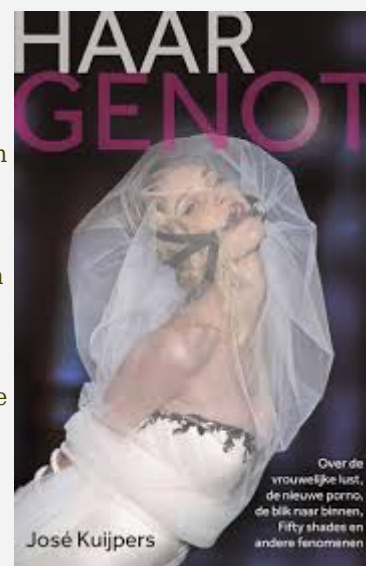
- Al iets langer geleden heeft *José Kuipers* ***Haar genot*** uitgebracht. Aan de hand van gesprekken met o.a. een seksuologe, filosofe *Joke Hermsen*, dichteres *Anne Vegter* en de ex-

hoofdredacteur van Playboy beschrijft ze een eigenzinnig beeld van de vrouwelijke seksualiteit. Hoe ziet vrouwelijk verlangen eruit? Vrouwen leven met vele spiegels: de blik van de man, de perfecte lichamen van de schoonheidsindustrie, de succesvolle carrière en de blik van andere vrouwen. Maar juist de blik naar binnen richten is fijn en nodig, vooral ook als het om seks gaat.

- *Zadie Smith* schrijft na *NW* opnieuw over de wijk Willesden in Londen, waar ze opgroeide. ***De Ambassade van Cambodja*** vertelt over het leven van een jonge Ivoriaanse vrouw die op haar vlucht voor armoede en vernederingen nu als huishoudster in een gegoede omgeving nog steeds ontlusterende dingen beleeft. *Zadie Smith* beschrijft in wrange, indringende observaties hoe kwetsbare mensen door ogenschijnlijk kleine voorvallen voor ingrijpende keuzes worden gesteld. Een klein verhaal dat grote vragen oproept.

- Nog 3 boeken waar ik enthousiaste verhalen over hoor: ***Wat dood is*** is een razendknappe thriller van *Belinda Bauer* over de autistische Patrick en zijn obsessie; ***De vlammenwerpers*** van *Rachel Kushner* waarin "met alle cliché's over voorzichtige vrouwenliteratuur wordt gebroken. Zelfbewust, ambitieus, waar de kick van de krachttoer vanaf spat..."; *Amanda Hodgkinson* schreef met ***Gedane zaken*** een hartverscheurende roman over moederschap, adoptie en het leven van vrouwen op het Engelse platteland in de vorige eeuw, maar wat betreft het thema nog even actueel.

Activiteiten in Utrecht en daarbuiten:

– Op 3 april speelt **Maria Juncal** in de Stadsschouwburg *Anne Frank*. In de theatrale dansvoorstelling met flamencodans en -muziek staat het leven van Anne Frank centraal. Maria Juncal combineert fabelachtige danstechniek en krachtige expressiviteit aan heel spannende momenten van verstilling. Het muziekensemble heeft een bijzonder bezetting – flamencogitaar, zang, viool, mondharmonica en klarinet – waardoor zigeunermuziek en Jiddische muziek op een natuurlijk manier samenkomen met flamencomuziek: “op het podium neemt de elegante Maria je mee tot de kern van alle onderliggende emoties uit het dagboek van Anne Frank”. Meer info:

http://www.stadsschouwburg-utrecht.nl/voorstellingen/7125/maria_juncal_e_a/_anne_frank/

– Ook op 3 april speelt in Theater Kikker **Camille**, een sobere muzikale

montagevoorstelling over een onbegrepen kunstenaar op zoek naar warmte, liefde en acceptatie. Camille

Claudiel was de minnares van beeldhouwer Auguste

Rodin, maar was zelf ook zeer getalenteerd. Haar leven lang wordt ze niet begrepen, niet gehoord en voor gek verklaard. Maar daar komt vandaag verandering in, in een zoektocht naar acceptatie, oprechtheid en warmte in de klei. *Camille* wordt gespeeld door Maaïke Tubex. Thema's als pijn, verdriet en onbegrip, maar ook humor, absurditeit en alledaagsheid vormen het uitgangspunt voor het werk van deze Vlaamse theatermaakster. Het zoeken naar oprechtheid vormt de basis voor haar werkproces.

Meer info:

http://www.theaterkikker.nl/agenda/3665/maaike_tubex/voorjaarscollectie_camille/

– Tien jaar na de première gaan de **Gesluierde Monologen** weer op reis. Adelheid Roosen brengt met Female Economy een nieuwe uitvoering op 24 en 25 april in de Blauwe Zaal. Ondanks dat ze veel in de belangstelling staan, is de vraag wat we nou werkelijk weten van de verhalen, rituelen, schoonheid en pijn van de in Nederland wonende moslima's? Adelheid Roosen interviewde in 2003 vele vrouwen, allen in een moslimland geboren. Het resultaat is verwerkt in twaalf indringende, openhartige, humoristische en intieme monologen.

Meer info: http://www.stadsschouwburg-utrecht.nl/voorstellingen/6883/adelheid_roosen_female_economy/gesluierde_monologen/

– In Theater Kikker speelt op woensdag 2 april een dansvoorstelling over girlpower,

Juxtapose. Twee vrouwen zitten gevangen in het streven naar perfectie versus zichzelf zijn. Ze zijn verleidelijk, grappig en licht sarcastisch provocerend. Als team confronteren ze de waarnemer, ze willen verbinding maken en begrepen worden. Maar kunnen ze het beeld dat zij voor zichzelf hebben gecreëerd hoog houden? *Juxtapose* is een voorstelling die tekst en beweging combineert om een reactie te geven op onze maatschappij. Waar de vrouw zich moet manoeuvreren tussen intens vrouwelijk, maar tegelijkertijd ook assertief en mannelijk zijn. Balancerend tussen de dualiteit van innerlijke emoties en hoe wij onszelf portretteren volgens externe verwachtingen. *Juxtapose* is een reactie op onze behoefte om ons te spiegelen aan anderen en te worden begrepen en geaccepteerd, gewoon zoals we zijn. Meer info:

http://www.theaterkikker.nl/agenda/3657/cecilia_moisio_dansmakers_amsterdam/voorjaarscollectie_juxtapose/

- T/m 1 juni is er in het Boijmans in Rotterdam een solo-tentoonstelling van de Duitse kunstenares **Alexandra Bircken**. Opgeleid als modeontwerpster gaat ze na een paar jaar over op het maken van dynamische assemblages van allerlei materialen zoals wol, allerlei stoffen, takken, panty's, hout, metaal, motorpakken en gevonden voorwerpen. Al het gebruikte materiaal is met zorg en goed gekozen. De tentoonstelling biedt met 40 werken een overzicht van de afgelopen tien jaar: een buitengewone en diverse verzameling objecten en installaties waarbij je je telkens moet oriënteren, van verbazing naar verrassing, en die toch subtiel samenhangen. Meer info: <http://www.boijmans.nl/nl/7/kalender/calendaritem/1493/alexandra-bircken>

- Op 11 april wordt bij Atria in Amsterdam een middag georganiseerd ter gelegenheid van de **Johanna Naber Prijs 2014**. Het is een jaarlijkse prijs voor de beste afstudeerscriptie op het gebied van vrouwen- en/of gendergeschiedenis. Het doel is om onderzoek op het gebied van vrouwengeschiedenis te bevorderen. Er zal een lezing zijn van o.a. *Els Kloek* over haar nieuwe boek *Kenau en Magdalena*, en presentaties van 2 genomineerden. Meer info: http://www.atria.nl/atria/nl/actueel/agenda/_pid/column2_1/_rp_column2_1_elementId/1_330007

Bibliotheek-nieuws

De vrijwilligersdag op 22 maart was een succes. *Veel dank aan iedereen die heeft meegeholpen!* Wij zijn er blij mee. Het plaatsje ziet er veel aantrekkelijker uit, en de lees-bank volgt snel. Binnen is veel schoon gemaakt en opgeruimd. Op 5 april worden de klusjes, waar niet genoeg tijd voor was, afgemaakt.

Wijziging: Vanaf nu is de bibliotheek niet meer op woensdag open, maar op de 1e donderdag van de maand van 10u-14u. Als blijkt dat een andere dag en/of tijd meer tegemoet komt aan de wensen van (mogelijke) bezoek(st)ers, of als iemand zich aanbiedt om de woensdag voor mij waar te nemen, dan pas ik de wijziging aan. Dus laat weten als een andere tijd geschikter lijkt.

Nieuwe boeken in de bibliotheek

Tutuba van Cynthia McCleod, *Een meisje van honderd* van Marion Bloem, *Wat ik verzwijgen moest* van Ariëlla Kornmehl, *Dagpauwoog* van Eva Meijer, *De belofte van Nadine Ahr*, *Duel met paard* van Pauline Genee, *Eerst* van Esther Jansma, *Haar genot* van José Kuipers.

Nieuwe recensies van deze maand als link bijgevoegd:

'De geniale vriendin' door Elena Ferrante

'Coupé N° 6' door Rosa Liksom

'Handel in veren' door Rascha Peper

'Leven na leven' door Kate Atkinson

De leenbijdrage voor 2014 is opnieuw vastgesteld op € 25,-. Je kunt hiervoor onbeperkt boeken lenen en/of vriendin/vriend van de bibliotheek zijn. Iedereen die boeken leent en/of wil gaan lenen wordt vriendelijk verzocht dit bedrag over te maken op banknummer NL71 INGB 0009 2669 95 ten name van Stichting Es Scent o.v.v naam en 'leenbijdrage 2014'. Eenmalig een boek lenen kan ook. De bijdrage hiervoor is € 1,- per boek.

Op www.vrouwenbibliotheek.nl is meer informatie over de bibliotheek te vinden.

Naast de aangekondigde openingstijden blijft het altijd mogelijk om op afspraak een bezoek te brengen aan de bibliotheek. U bent van harte welkom.

Marjolein Datema

Utrecht, 30 maart 2014